

Експериментальний депутат

Олекса Влизько

Г. Шкурупію

Я сидів у таверні "Дідусика Каррігана", що її заснував тут Ной перед всесвітнім потопом для веселішого будування того цигарочного ящика, що його він, здається, назвав чимсь середнім між ковчегом і чеком на банк "Морган і К°" в Нью-Джерсі.

Моє перебування тут було таке ж незрозуміле для мене, як Бродвей-Стріт в Нью-Йорці, Мак-Бет О'Шекспір — в Лондоні, і моя кобила "Бабуня Бетті", що спіткнулася об це прокляте містечко з диявольською назвою, що її не знає навіть географія Елізе Реклю і жодний учитель недільної школи в Арканзасі. Здається, це містечко животіло в штаті "Дежцея" чи що, не знаю. Знаю тільки, що я випив на весіллі в Джека Хемппа в Чикаго, після чого, перестрілявши всі стіни в нього й ліжка молодих, віддався на добру волю своєї кобили, що її ще до того поважав, — вважаючи її більш тямуючою на психології, ніж якийсь професор етики на аутоеротизмі...

У всякому разі, коли б ви й натрапили на це містечко на мапі Америки, то, перш за все клацнули б по лисині "Дідуса Каррігана". Після цього ви пішли б аналізувати саме містечко і, прийшовши до неминучого й печального, як Данте Алігієрі, висновку, що єгипетські розкопки й американський сенат виглядають у порівнянні з ним, як П'яте Авеню, лягли б на ліжку й заснули б з трьохповерховою енциклопедією на вустах на адресу космосу, маючи, замість коханки, з боку таракана на попереці, уїдливого, як план Дауеса.

Після всього цього ви б устали, одяглися і, одержавши рахунок від "Дідусика Каррігана", прокляли б усю його генеалогію від оранг-утанга й експедиції Амундсена на Північному бігуні до Рокфеллера на Бродвей-стріт і бабусі в Юкатані, після чого, розпоровши шпорами черево своєї єдиної кобили, ще раз зробили б статистику всьому існуванню й поїхали б за далекі невідомі обрії з носом, перетвореним у бою з "Дідусиком Карріганом" на морську губку, виловлену біля берегів Мадагаскару.

Ну, то я вам казав, що я сидів чи, краще сказати, побільшував дірку в кріслі "Дідусика Каррігана" у проклятому, забутому богом і фірмою Пате містечку з диявольською назвою на мередіяні коростяного племені індіців Чечакогохоче... тьху... з півдня, і білого будинку — з півночі, коли рахувати за точку надиру буфет з віски "Дідусика Каррігана".

Один суб'єкт з цілої колекції суб'єктів, чи краще — об'єктів "Дідусика Каррігана" притягнув мою увагу до себе саме своєю повною суб'єктивністю, без примітки об'єктивного, що зараз явище дуже рідке. Усі об'єкти взагалі мають вигляд переглянутого статуту в штанах і американської конституції в оборці.

Мій суб'єкт нічого подібного не мав.

Він був схожий сам на себе й скорше був гачком із фірми "Гачки й син", закинутий, як і я своєю кобилою, щоб спіймати особливу тварину, назва якої міняється від коктейля до "Екстра Дрей", в залежності від взаємин, характеру і смаку мислівця чи гачка.

Єдине об'єктивне у моєму суб'єкті було чотири бравнінги калібру досить поважного, щоб без хиби нанизати на двадцять грам РВ всю колекцію об'єктів "Дідусика Каррігана" на випадок, коли барометр покаже "бурю".

Не знаю, чи барометр суб'єкта мав коли в своєму репертуарі слово "'ясно", але зараз барометр, що був не що інше, як чотири бравнінги, показував, що хазяїн їхній був завжди похмурий, а це в свою чергу показувало на небезпечність слова Джим або Сем, кинутого в напрямку до суб'єкта, без попереднього покарання чотирьох пляшок через розчавлення.

Сказати по-правді, як перед сповідником або під ножом, то я трохи злякався і, перш ніж зробити синтезу мого відношення до цього суб'єкту, я зробив аналіз його правої руки, вирахувавши краще за всякого професора плюс кулака та мого носа й мінус моєї щелепи.

Взагалі, виявилася цифра в 90 атмосфер середнього тиснення при двигуні внутрішнього згорання, вважаючи за паливо 24½ пляшки віски, що їх цей звір проковтнув так же легко, як Іван Хреститель тараканів, бліх, цвиркунів, комарів і всякий інший десерт пустині.

Потім я вирахував свої сили і, схопивши за хвіст 80 атмосфер по Уатту, спокійно підійшов до столика, що за ним сидів суб'єкт.

— Здоров, Джек! — сказав я.

Він глянув на мене так, наче вздрів алігатора з Арізони на 28-му Авеню.

— Коли б я був Джеком, — промовив він, — то ви б мали змогу завчасно замовити чавунного хреста на Чиказькому заводі й поставити його на кладовищі поруч із своєю бабунею, а тоді вже звернутися до мене. Але, на ваше щастя, мене звуть Товстим Енді.

— Однаково, містер Тонкий Енді. Правда, я міг би з більшим поспіхом звернутися до своєї кобури з Кольтом, боєм на 100 сажнів у яблуко, але раз я сказав вам "здорові", то ви мусите бути здоровий, навіть тоді, коли були б самим татунею "Чортйогозабери", або місіонером з експедиції Спіка й Гранта на озеро Мічіган в Південну Африку через Іелостонський парк по Берниговій протоці з проходом повз Філадельфію й ферму Джона Тома Гонкінса, що розводить гусей біля Фріско й що його жінку нещодавно встріли на Бруклінському мості верхи на віслюкові, коли вона їздила в Нью-Йорк за гаванськими сигарами, купила манільські і привезла додому пачку тютюну, відносно якого відомо тільки, що Гопкінс наклав на нього для себе табу, жінку забив і поховав на біжучий рахунок у стандарт-банкові, гусей розпродав і зник у Вера-Круці від таємної поліції дядька Сема, де виграв у одного еспанського кабаллеро 25 тисяч, купив шхуну і, заплутавшись в поростах Саргассового моря, потонув, і масток його секвестрували на філантропію.

Моя відповідь, очевидно, сподобалась Товстому Енді.

— Слухай, Біль, не дурій, а сідай поруч і пий пиво, а то в тебе такий вигляд, наче ти тільки-но проковтнув депутата Сенату, спіймав на лассо Спінозу з його філософією, після чого написав перший акт опери для театру "Мільонок Піль-Паль" і, не дописавши її...

— Хм... хм...

— Він сказав, Біль?..

— Значить він, цей товстий Енді, знає мене?..

— Ну, да!

Безумовно, він знав мене, а я знав його, як Морганів барбос знає свого хазяїна, а Морган знає свого барбоса по інстинкту й зоровій тотожності їх обох.

Просто нам ударило в голову віски, і ми не пізнавали один одного.

Товстий Енді мав своїм головним фахом жахливе галопування по пампасах і преріях з лассо, довжиною з хмародряп Вандербільдта, товщиною — як дим манільської сигари з роту Товстого Енді в бурю.

На жаль, це лассо, як і всяке інше, можна було закинути лише на хвіст Конфуцієвої Нірвани, бо проклята конституція знищила геть чисто живину в преріях і поза преріями, як тільки може обчистити жулик вашу кешеню.

Звичайно, з цього треба тільки радіти, бо коли б Товстий Енді міг накинути на когось своє лассо, то я не йшов би в заклад, що святий Петро не одчинив би йому дверей до раю.

Що ж до мене, то я мав своїм фахом цвірінькання пельок і слухання симфонії свиней у свинобійнях дядька Сема в Чикаго.

На зріст Товстий Енді був з вітрину колоніального ковбасного магазину на Алясці.

Ми досить довго мовчали, поглядаючи один на одного, як двоє чечакосів, що знайшли перший поклад сланцю на Юконі і, зиркаючи під стіл, шукали особливих можливостей заанатомувати один одному живіт. А потім я запустив пляшкою у стелю "Дідусика Каррігана".

— Енді, — сказав я. — Товстий Енді, як діла?

— Що? — запитав він.

— Як діла-а! — сказав я йому тоном симфонічної оркестри, що грає Шопена без диригенту.

— Як діла? Є всякі діла! Наприклад: я можу зробити тобі трепанацію черепа з пляшкою пива в руках, зробити аналізу твоїх ребер, вирахувати, скільки зостанеться в тебе зубів, коли зробити мінус три-чотири зуби, і т. ін.

— То ж то воно й є, що коли б я знав, що їсть ковбасу в піст монопольно лише Франциск Асізський, а колеса вагонів потягу Нью-Джерсі-Нью-Йорк змазує Гендерсон, дістаючи три долари на день від почтамту, з премією в одну пляшку пива і запасний ліхтар під оком, то я б тебе й не питав про діла. Але через те, що ділов на світі стільки, скільки тараканів у булці "Дідусика Каррігана", а за це йому слід пустити в лисину кулю, то свої особисті діла знаєш тільки ти один та ота пташка з породи папуг, що,

мабуть, зветься Товстий Енді чи щось на це подібне. Ти її добре знаєш, бо вона — во ім'я отця і сина і реального духа — поставлена до тебе на варту патером із Техасу підчас хрищення, щоб вічно нагадувати тобі й наїдливо, як соціал-угодовець, цвірінкати, що ти є аналіза пляшки лікеру та банки консервованого молока, і що пляшка коли завгодно може розбитися, хоча б об зад твоєї кобили, і розлетітись у прах. Цим прахом, у свою чергу, користувались би пекельні джентльмени замість зубного порошку, готуючися на балъ до чортової матери в день іменин Санта-Клауса.

— Однак, ти дуже красномовний, — промовив товстий Енді. — Слово чести, що ти бувби найкращим оратором перед муміями династії фараона Аменомтеха II, коли б забажав, і мав би собі окремий номер без ванни й безплатний стіл на острові.* Однак, про що ж ти мене питав?

— Слухай. Енді! Коли б ти міг кожним своїм "що" знищити одного консерватора, то Кулідж* міг-би спокійно викреслити із свого виборчого списку Неваду, Каліфорнію, Юкатан і Техас. Разом з тим він міг би ліквідувати свої діла, надіти драні черевики, найняти квартиру за 4 долари на місяць, замовити один бутерброд і сісти писати вірші в стилі "модерн" до журналу "Сімпліссімум". Я тебе питав, як твої діла! Розумієш?

— Розумію. У всякому разі студент не більше розуміє свою відповідальність за порушення громадської тиші в той час, коли признається в коханні, з жахливою фізіономією, наче тільки-що вислухав від папи благословіння й дістав безплатну індульгенцію.

— А що нового? — запитав я.

— Нового? Кулідж підчас промови раптом завагітнів від Морґана* й родив на трибуні незаконну дитину. Рокфеллер її виховав і назвав Фінансовою Кризою, чи щось подібне до цього. Через це в моїй касі багато дефектів. Навіть жодного долара на пляшку пива. Можеш бути певним, що хоча б за одно це Куліджеві не бути президентом після цих виборів.

— Що ж ти гадаєш робити?

— На порядку денному закон ваги Архимеда щодо Куліджа. Цей закон говорить, що витиснення повітря з сенату пропорційне зростанню вилиць і щелепів Куліджа, при діагнозі Товстого Енді.

— Тоб-то, ти хочеш?..

— Тоб-то, я хочу зробити Куліджеві консультацію!..

— Це сон сивої кобили, Енді!

— Чому? Я просто хочу зробити Куліджеві щось таке, щоб він не родив ще щось подібне до фінансової кризи, по-друге ж, у преріях тепер сивих кобил немає.

— Не в тім річ. Передусім те, що тебе не пустять навіть глянути на сенат, а не тільки в самий сенат, і тим більше — до Куліджа.

— Бре-е-ше-еш!.. Передусім... Підожди. Біль...

Енді встав і підійшов до хазяїна "Дідусика Каррігана", що стояв біля буфету, нахилившись в наш бік.

— Слухай, ти, — сказав йому Енді. — По Техасько-коров'ячій конституції щелепа

твоя повинна бути вертикальною рівнобічно отій бочці пива, а замість того вона в тебе горизонтальна й ображає великого Ісака Ньютона. Дай, я її тобі виправлю.

І Енді виправив щелепу відповідним способом, так що хазяїнові "Дідусика Каррігана" залишилося тільки сплюнути зуби й поклонитися святому Христофору.

— Це за підслухування, — сказав мені Енді, знову сівши.

— Ну, то я тобі сказав, перш за все, що не такі вже зараз часи, як були раніш. Трійця сіла в калошу "Gum-trust Company", а Аристотель годиться хіба на каучукові латки до черепу професора теології. Так? А якби Єгова з'явився на землю з своїм єдиним оком,* його б заарештувала бляха № 14 на розі Восьмого авеню за неблагонадійність і притягнення уваги.* Ну, а Сашка Македонського заарештували б, як інтернаціоналіста-терориста, і посадили б на електричний стілець. Так?

— Так!.

— Ну, а тому ніякого чуда або сну сивої кобили з каліфорнійського злучного заводу в мойому бажанні вбачити не можна, бо не такі часи, щоб чомусь дивуватись, і потім, знову повторюю, сивих кобил тепер мало, — більше рябі.

— А знаєш, Енді, хто ти?

— Людина.

— Ти коров'ячий хлопчик з техаських прерій, син чирокеза.*

— І все-таки людина.

— Але на тебе не дивляться, як на людину, а як на твою кобилу, бо ти кров небезпечного сфінкса — темної раси, що колись прокинеться. Це так само вірно, як те, що банк "Морган і К°" завжди був банком "Морган і Морган без К°".

— І все-таки людина! Це так само вірно, як те, що в Товстого Енді, ковбоя з Техасу, є чотири бравнінги, які збивають верхній палець з дулі на 100 сажнів.

— Тьху, рокфеллеровська твоя душа! Я знаю, що ти людина, та поштивий маклер Демб О'Долар тебе за людину не вважає!

— Заткнись, Біль! Там, де Товстий Енді сказав, що він людина, він коровою з ферми вже не буде, бо инакше... 900 атмосфер унутрішнього тиснення і повний кредит обох моїх рук для розстрочки ребер. Заткнись, Біль! — повторив Енді.

— Ну, досить. Але, скажи ж ти мені, як ти доберешся зі своїм кредитом до Куліджа, хоча б для того, щоб плюнути йому в пику й продати мідяні акції?

— Заткнись, Біль! Депутатам хід у сенат не забороняється.

— Я не бачу жодного зв'язку між кислим депутатом і Товстим Енді з Техасу, що його батько жер людей, як біфтекси, на коров'ячому маслі.

— Заткнись, Біль! Товстий Енді ввійде в сенат депутатом сенату. Це так же вірно, як те, що герцог Бургундський по рівній лінії має своєю прабабунею малпу,* а по діагоналі — пляшку пива тієї ж назви.

— Ти?

— Я.

— Коров'ячий хлопчик із Техасу, син чирокеза?

— Людина.

— Може ти на конституцію маєш надію?

— До морганівського диявола конституцію! У мене своя є.

— А хто ж тебе депутатом обере?

— А хоча б оце диявольське містечко, де наші кобили зіпсували собі копита й тепер їдять торішній чапараль.*

— Але тут депутата висуюють консерватори.

— Тоді моя кобила повертає хвостом до сходу й їде до "Солом'яного Метіса" за п'ять миль звідціль.

— І там теж консерватори!

— Пішов к чортам!

— І там теж консерватори!

— До чортової бабуні, до піраміди Хеопса, до фараона Тупоталахем... тьху... мона, до боббі з Другої авеню, до алігаторів єгипецьких, до масла з дулею, до...

— І там теж консерватори! —добив я Енді.

— Тоді я зістаюся в цьому містечку й провалю їх, як пляшку "Екстра Дрей" у "Дідусика Каррігана"! Розчав мене господь з Бродвей Стріт!!! Розчав мене Ілля пророк блискавкою з електричного акумулятора Едіссона! Побий мене корсетом свята Варвара з Тринадцятого авеню!!! Побий мене золотий з бриліантами хрест із собору Паризької Богоматері! Побий мене, хто хоче, Біль, коли не провалю всіх консерваторів не тільки в цьому містечку, але й на всіх планетах, — зайшовся прокльонами Енді.

— Як же ти провалиш їх? — запитав я в Енді.

— І фізично, і морально.

— Як саме?

— Там буде видко.

— Але, запам'ятай, Енді, що провалити консерваторів буде трохи тяжче, ніж змусити забалакати Валаамового осла з 128-ї сторінки біблії південно-мексиканського квакера, що його батько був ханжею з ради чотирьох на Солоному озері і, одружившись з тисяча чотирма відьмами Брокену, здох од знесилля на руках Деві О'Хеліхана. Крім того, Енді, коли тебе й виберуть, на що в тебе шансів стільки, скільки у свині, яка попала до свинобійні, на життя, то в сенаті на тебе й не глянуть.

— Глянуть.

— Брешеш, Енді!

— Глянуть, бо я поставлю Куліджеві таку діагнозу, після якої він матиме змогу поміркувати, що, власне, Шопенгавер песимістичніший від Монтеня, а Монтень підходящий філософ для мешканців лазарету. А там недалеко й до дискусій.

— Одначе! — сказав я.

— Котись, бо стрілятиму, — сказав Енді. — Твоє "одначе" може передавити всіх капіталістів світу й одного кабана з половиною, з додатком в одного патера, навчителя недільної школи в понеділок, молодії без молодого й пляшки віски.

— Одначе!

— Заткнись.

— Одн...

Далі я нічого не пам'ятаю. Було вражіння, наче мене придавили Кумберлендські гори або припестила Стіннесова дочка з посагом у мільярд карбованців валютою. Я чув, як у розпуці дзеленькали шибки "Дідусика Каррігана" і жахливо верещали люди, наче йшли на месу до Ватикану. А серед усього цього переді мною, як ві сні, літав Томасом Торквемадою* Товстий Енді, і, стріляючи з своїх бравнингів, устигав у той же час кредитувати всіх вільною рукою, що їй позаздрив би й Джим Хенфорд, чемпіон боксу.

Один з таких кредитів, мабуть, одержав і я. Коли я отямився, в очах застигло туманом з Місісіпі, а в невідомих преріях паслись рябі кобили, ціною в 1.000 доларів з розстрочкою кожна.

Досить добре придивившись, я міг так же ясно бачити свої губи, як шматок голяндського сиру, що зветься місяцем і є головним фактором розвитку кохання.

На лобі в мене гордо красувалася тіяра, якої ніколи не носив і Пій IV.*

Розповідали, коли на другий день побачили мене в "Дідусика Каррігана", що то було вражіння, наче вздріли фараона Тупталех... тьху... мона, коли він їхав у авто Генрі Форда по Бродвей Стріт на біржу.

В усякому разі, я зробив не менше вражіння, ніж зробив би Колумб, коли б учив дикуна пекти на свічці яйця й робити з місіонерів паштети. Тіяра моя зникла тільки за місяць, а рябі кобили, не зважаючи на конституцію, безкарно галопували в преріях цілих два місяці.

Однак, я далеко зайшов...

На другий день після індульгенції Товстого Енді, в таверні "Дідусика Каррігана" мало бути зібрання, на якому треба було обрати депутата до сенату від цього диявольського містечка.

Тобто ніякого обрання й не було, бо депутата, за нашою конституцією, було обрано вже давно самим депутатом і консерваторами, а зібрання було для форсу, щоб потім вибріхуватися, що депутата обрали коров'ячі хлопчики.*

Кандидатуру брав, здається, консерватор Альфред-де-Каналья-і-Скотина чи щось таке не менш кілометрове.

Але я знав ще одну кандидатуру, якої ніхто не знав, бо цей кандидат мав ще її виставляти. О 12-ій годині всі були в зборі у "Дідусика Каррігана". Сюди ж явилися іржаві боббі, витягнуті з льохів разом з віски, і наскрізь зрешетені кулями ковбоїв. Це — на випадок овацій Альфреду-де-Каналья-і-Скотина.

На здоровий стіл, що стояв замість трибуни, злізла невідомо ким — спиритичними медіумами чи ангелами — обрана президія з мера містечка й інших робітників від коханок, жеребців і перин.

Перше слово взяв голова президії з доповіддю про міжнародню політику. Він почав з Каїна й Авеля, а закінчив Лігою Націй та своєю бабусею "Предсідательшою товариства сприяння тваринам".

Я, однак, не добачав звязку в тому, щоб через те, що бабуся його була

"Предсідательшою тварин", він головував-би у президії. І було дивно, чому саме громада не взяла його під свій захист.

Залунали гучні оплески ногами, а Товстий Енді став салютувати бравнінгами в шибки "Дідусика Каррігана". Іржаві боббі ще більше зімкнулися навкруги столу, утворивши бутерброд, і витягли не менш іржаві пістолети, яких, мабуть, уживав ще Колумб на Кубі.

Голова продовжував.

Він з'ясував різницю між Куліджем і якимись метеликами, яких я ніколи не бачив в зоології і яких голова назвав — одного "Маком на льоді", а другого — якось Пістолетом без Пістона, чи Лафоллетом з пістонами без пістолета, чи Пістолетом з пістонами із Лафоллета чи, нарешті, пістолетом із Лафоллета і з пістоном, закладеним десь у конкретному місці. Це вже не розберусь. З останнього імени можна було утворити стільки комбінацій, скільки ніколи не бачив учитель недільної школи в дієсловах своєї граматики й аптекар у ліках...

Нарешті, голова закінчив свій реквієм через тоненьке "мі" головної партитури сикстинської капели:

— Тільки консерватори завжди обороняли інтереси робітників, і ви повинні підтримати нас. Кулідж — консерватор, і нам треба вдержати його й надалі президентом Америки.

Жахливий душегубський баритон головного тамтаму жерців Віцлі-пукці прорвав слова голови. Товстий Енді сказав:

— Так, так... ми повинні втримати Куліджеву голову президентською головою, настромивши її на шпиль тієї стайні, де ніколи не стояла моя кобила і що зветься сенатом. А консерваторів ми повинні обороняти від різних інфузорій шляхом вбрикування вакцини п'яти пальців, за методом Джіммі Хенфорда...

Пролунав дзвінок голови, а один з боббіків шкандибнув у натовп, але скоро вилетів звідти із щелепою на телефоні й упав біля столу.

— ...А для того, щоб утримати Куліджа президентом, ми повинні обрати депутатами в сенат консерваторів. Кандидатуру виставляє Альфред-де-Саньян-Естебані-і-Альварец, — закінчив голова, і один із членів президії з носом Мефістофеля з поганої постановки опери "Фауст" — встав і вклонився так, наче з'їв самого себе.

Це й був Альфред-де-Каналья-і-Скотина, і далі стояло щось невиразне, як капюшон бенедиктинця після випробовання наслідків першого збору винограду.

Половина бутерброду з боббі поцілувала стелю "Дідусика Каррігана", а на столі опинився Товстий Енді.

Він засунув руки в кешені, розставив ноги і гримнув:

— Кандидатуру виставляє Товстий Енді... Це так же вірно, як те, що донові-де-Каналья-і-Скотина більше не бачити техаських прерій і своєї мачухи у вігвамі тореадорів у Кастильї, а не тільки сенату.

Голова спочатку витріщив очі, наче його батько подавився "Нью-Йорк Геральдом", а потім зблід і посинів, як яйце пінгвіна.

Він махнув рукою, але не встиг перший боббік з експонатів музею здобутків єгипетської мітології вилізти на стіл, як одержав патент на користування пеклом так же легко, як би одержав яєшню в "Дідусика Каррігана".

Тоді голова, щоб урятувати честь, дзеленькнув і сказав:

— Слово дається Товстому...

— Слово береться Товстим Енді, — промовив Енді й поставив голові діагнозу.

Пролунали гучні оплески, а Енді почав, перекиваючи голову:

— Консерватори завжди захищали консерваторів, а Добльо-Добльо — робітників. Кандидатуру висуває Товстий Енді, член Добльо-Добльо, щоб зробити Куліджа головою сенату зверху шпиля.

— Бррраввво-о!..

— Але спочатку познайомтеся зі мною, — продовжував Товстий Енді. — Щоб було мене видніше, я засвічу вам едіссоновські патріотичні ліхтарики, у 6 свічок кожний.

І Енді включив штепселі в президію в тих місцях, де в них вилізли на лоб кокосові горіхи з плантацій Флориди.

— А тепер переходимо до поточних справ, — сказав Енді й розпочав з президією дискусію.

Після неї цілих п'ять хвилин було мовчання, а Енді зііз зі столу на долівку.

Нарешті підвівся голова і з розпачливою рішучістю, наче на сповіді перед капуцином, промовив під загальний сміх:

— Містери! Щоб нам провалитися на цім самім місці, коли ми брешемо, що завжди захищали робітників.

— Я так гадаю, що "Дідусик Карріган" нічого не матиме проти того. Проваліться! — промовив Енді й так клацнув кулаком по столу, що той тільки гохнув і впав, придавивши президію. Знявся регіт.

Голова оторопів і безглуздо почав дзеленькати, наче продавав свого батька на авкціоні, в той же час вагаючись витягнути свою ногу. А Товстий Енді зійшов на ті уламки й наступив на голову голови, як Кортес на тіло Монтецумі по завоюванні Мексики.

— Бра-вооо! Товстий Енді! Депутатом його, депутатом! — заревіла колекція об'єктів "Дідусика Каррігана".

— Люди добрі! Містери, сери, гери, сіньори, гідальго й просто кобилячі підхвістя! Слово чести людини, що ніколи не брала в рот денатурату й не була консерватором, що Кулідж одержить катедру математики та диплом професора за вирахування, скільки буде, коли помножити 7 ребер плюс 1 щелепа на 30 зубів, — закінчив Енді.

Після всього цього стали розходитися по своїх хатах — музеях блощиць і такого іншого, — зарахувавши Товстого Енді депутатом сенату, а "Дідусик Карріган" став підраховувати кістяки свого майна.

Проходячи повз мене. Енді сумно сказав, неначе поклав у польський банк мільйон доларів на біжучий рахунок:

— Біль Хервуд! Я знав, що "Дідусик Карріган" мусить бути сьогодні одною із

свинобоїнь дядька Сена в Чикаго, де ти працюєш. Я дотримав свого слова чесної людини, яка ніколи не пила денатурату й не була консерватором, що провалю їх, а сам стану депутатом. Біль!

— Що?

— Розчавимо "Дідусика Каррігана"!

— Гаразд.

— Біль!

— Що?

— А ти не знаєш, скільки маринарів охоронне сенат?

— А навіщо тобі? Може, лякаєшся? Ти ж...

— Ні, я так собі... е... е...

А потім, сидячи зі мною за пляшкою пива, Товстий Енді сказав:

— Біль. А ти не знаєш, скільки атмосфер тиснення має Кулідж?

— Не знаю.

— А в нього бомби немає?

— Не знаю.

— Біль!

— Що?

— А там, у сенаті, на стільцях немає отруйних голок?

— Не знаю.

— Біль!

— Що?

Товстий Енді раптом кліпнув очима й заревів...

.....

Чотири кобури з чотирма бравнінгами, солом'яне сомбреро й одчайдушне серапе призириливо дивилися на новоспеченого депутата — свого хазяїна.

Примітки

Оповідання Олекси Влизька "Експериментальний депутат" представлене тут за публікацією в харківському журналі "Нова генерація" № 1, 1927 р. Збережено правопис тієї публікації, котрий дещо відрізняється від сучасного.

... і мав би собі окремих номер без ванни й безплатний стіл на острові. — Головна тюрма штату Нью-Йорк зветься коротко — острів. (Примітка автора).

Кулідж, Джон Калвін (1872-1933) — 30-й президент США з 1923 по 1929. (Тут і далі примітки упорядника даної інтернетної публікації).

Морган, Джон Пирпонт (молодший) (1867-1943) — американський банкір.

... якби Єгова з'явився на землю з своїм єдиним оком... — На американських грошових банкнотах Єгова (тобто Бог) зображувався у вигляді ока у трикутнику.

... заарештувала бляха № 14 на розі Восьмого авеню за неблагонадійність і притягнення уваги. — Тобто заарештував би поліцейський. Американські поліцейські носили іменні металеві знаки (бляхи).

Малпа — застарілий варіант слова "мавпа".

Чирокез (або черокез) — індіанець.

Чапараль (чапарель) — рослинне угруповання колючих чагарників, поширене перш за все в Каліфорнії, США.

Томас де Торквемада (1420-1498) — Великий інквізитор Іспанії, зміцнив та розширив діяльність інквізиції.

На лобі в мене гордо красувалася тіяра, якої ніколи не носив і Пій IV. — Мається на увазі гуля. Тіяра — головний убір пап римських. Пій IV (в миру Джованні Анджело Медічі, 1499-1565) — був папою римським з 25 грудня 1559 до 9 грудня 1565.

Коров'ячі хлопчики (або хлопці) - дослівний переклад слова "ковбої" (cowboys).